№ 31 (816)
МАРТ
4 лун
1938 во

Став странајасса пролетаріјјас, ӧтувтчӧј!

КОМІ КОМСОМОԈЕЦ

Гаԅет леԇӧны
ВЛКСМ
Комі Обком
ԁа Сыктывкарса
Горком

ОБВІԊІԎЕԈНӦЈ ЗАКԈУЧЕԊІЈЕ

Бухарін Н. І., Рыков А. І., Јагоԁа Г. Г., Кресԏінскіј Н. Н., Раковскіј Х. Г., Роԅенгоԉц А. П., Іванов В. І., Чернов М. А., Гріԋко Г. Ф., Ԅеԉенскіј І. А., Бессонов С. А., Ікрамов А., Хоԁжајев Ф., Шаранговіч В. Ф., Зубарев П. Т., Буланов П. П., Ԉевін Л. Г., Пԉетԋев Ԁ. Ԁ., Казаков І. Н., Максімов-Ԃіковскіј В. А. ԁа Кр'уков П. П. ԃелӧ куԅа,—

коԁјас мыжавԍӧны сын, мыј најӧ Сӧветскӧј Сојуз ԁінӧ вражԃебнӧј іностраннӧј госуԁарствојасса развеԁкајас заԁаԋіје серԏі лӧԍӧԁісны „право-троцкістскӧј блок“ ԋіма заговорщіческӧј группа, коԁі сувтӧԁіс аслас могӧн іностраннӧј госуԁарствојаслы пӧԉза вылӧ шпіонаж, вреԃіԏеԉство, ԃіверсіјајас, террор, СССР-лыԍ војеннӧј вынјӧр орӧԁӧм, сіјӧ госуԁарствојасыслыԍ СССР вылӧ војеннӧј уԍкӧԃчӧм провоцірујтӧм, СССР торјӧԁлӧм ԁа сыԍ Украіна, Белоруссіја, Среԁԋе-Аԅіатскӧј республікајас, Груԅіја, Армеԋіја, Аԅербајԁжан, Ԃаԉԋеј Востокса Пріморје—інԁӧм іностраннӧј госуԁарствојасыслы торјӧԁӧм, меԁбӧрын, СССР-ын существујтыԍ социаԉісԏіческӧј общественнӧј ԁа госуԁарственнӧј строј путкыԉтӧм ԁа капітаԉізм восстановітӧм, буржуаԅіјалыԍ влаԍт восстановітӧм.

НКВԁ органјасӧн вӧчӧм расԍԉеԃованіјеӧн установітӧма, мыј СССР ԁінӧ вражԃебнӧј іностраннӧј госуԁарствојасса развеԃкајас заԁаԋіје серԏі тајӧ ԃелӧ куԅаыс мыжаланајас котыртісны „право-троцкістскӧј блок“ ԋіма заговорщіческӧј группа, коԁі аслас могӧн сувтӧԁіс СССР-ын существујтыԍ социаԉісԏіческӧј общественнӧј ԁа госуԁарственнӧј строј путкыԉтӧм, СССР-ын капітаԉізм ԁа буржуаԅіјалыԍ влаԍт восстановітӧм, СССР торјӧԁлӧм ԁа сыԍ вылынжык інԁӧм госуԁарствојаслы пӧԉза вылӧ Украіна, Белоруссіја, Среԁԋе-Аԅіатскӧј республікајас, Груԅіја, Армеԋіја, Аԅербајԁжан ԁа Пріморје торјӧԁӧм.

Ԍԉеԁствіјеӧн установітӧма, мыј „право-троцкістскӧј блок“ ӧтувтіс аслас раԁјасын троцкістјаслыԍ, правӧјјаслыԍ, ԅіновјевецјаслыԍ, есерјаслыԍ, Украінаса, Белоруссіјаса, Груԅіјаса, Армеԋіјаса, Аԅербајԁжанса, Среԁԋеаԅіатскӧј республікајасса буржуазнӧј націонаԉістјаслыԍ поԁпоԉнӧј анԏісӧветскӧј группајас, мыј поԃтвержԃајтчӧ ԋе сӧмын тајӧ сԉеԁствіје маԏеріалјаснас, но і суԃебнӧј процессјас маԏеріалјасӧн, коԁјас (процессјасыс) мунісны СССР-ын разнӧј местајасын ԁа, торјӧн, **Тухачевскіјлӧн** ԁа мукӧԁјаслӧн — војеннӧј заговорщікјас группа ԃелӧ куԅа, коԁјасӧс суԃітӧма СССР-са Верховнӧј Суԁ Специаԉнӧј Прісутствіјеӧн 1937 воԍа јуԋ 11 лунӧ, ԁа 1937 воԍа јуԉ 9 лунӧ Груԅінскӧј ССР-са Верховнӧј Суԁӧн суԃітӧм груԅінскӧј буржуазнӧј націонаԉістјас Мԃіваԋі, Окуԃжава ԁа мукӧԁјаслӧн группа ԃелӧ куԅа суԃебнӧј процессјас маԏеріалјасӧн.

СССР пыщкын быԁԍама мыжӧԁыԍ ԉішітчӧмӧн, „право-троцкістскӧј блокса“ учасԏԋікјас СССР-ын существујтыԍ общественнӧј ԁа госуԁарственнӧј стројлы паныԁ ԁа влаԍт бостӧм вӧсна тышын асԍыныс став ԋаԃејаныссӧ пуктылісны сӧмын іностраннӧј агрессорјаслӧн вооружоннӧј отсӧг вылӧ, коԁјас кӧсјылісны сетны заговорщікјаслы тајӧ отсӧгсӧ СССР торјӧԁлан ԁа СССР-ыԍ Украіна, Пріморје, Белоруссіја, Среԁԋе-Аԅіатскӧј республікајас Груԅіја, Армеԋіја ԁа Аԅербајԁжан торјӧԁан условіјејас вылын.

„Право-троцкістскӧј блоклӧн“ вылынжык інԁӧм іностраннӧј госуԁарствојасса преԃставіԏеԉјаскӧԁ тащӧм соглашеԋіјеыс кокԋӧԁԍывліс сіјӧн, мыј тајӧ заговорса унжык руковоԃащӧј учасԏԋікјасыс вӧліны іностраннӧј развеԁкајаслӧн важ агентјасӧн, коԁјас уна во чӧж нуӧԃлісны сіјӧ развеԁкајасыслы пӧԉза вылӧ шпіонскӧј ԃејаԏеԉност.

Тајӧ меԃвоԇ інмӧ заговорса вԁохновіԏеԉјас пӧвсыԍ ӧԏілы — нароԃлӧн враг **Троцкіјлы**. Гестапокӧԁ сылыԍ јітӧԁсӧ вӧлі тырвыјӧ ԁокажітӧма троцкістско-ԅіновјевскӧј террорісԏіческӧј центр процесс вылын 1936 воԍа августын ԁа анԏісӧветскӧј троцкістскӧј центр процесс вылын 1937 воԍа јанварын.

Но, сԉеԃствіје распоражеԋіјеын імеітчыԍ, тајӧ ԃелӧ куԅа маԏеріалјасыс устанавԉівајтӧны, мыј нароԃлы враг **Троцкіјлӧн** ԋемецкӧј поԉіԏіческӧј поԉіціјакӧԁ ԁа мукӧԁ странајасса развеԃкајаскӧԁ јітӧԁыс отноԍітчіс јона воԇжык каԁколастлы. Ԍԉеԃствіјеӧн стӧча установітӧма, мыј **Троцкіј** вӧлі јітчӧма германскӧј развеԃкакӧԁ 1921 воԍаԋ. Ԁа англіјскӧј „Інтеԉԉіженс-Сервіскӧԁ“ 1926 воԍаԋ.

Мыј інмӧ тајӧ ԃелӧ куԅа суԁӧ кыскӧмјаслы, то тајӧ мыжаланајасыслӧн тӧԁчана јукӧныс најӧ асланыс прізнајтчӧм серԏі емӧԍ іностраннӧј развеԁкајаслӧн шпіонјас — агентјас ԃыр каԁԋін.

Сіԇ, мыжалана **Кресԏінскіј Н. Н.** нароԃлӧн враг **Троцкіјлӧн** веԍкыԁ заԁаԋіје серԏі пыріс ізменԋіческӧј јітӧԁӧ германскӧј развеԁкакӧԁ 1921 воын.

Мыжалана **Роԅенгоԉц А. П.** — троцкістскӧј поԁпоԉјеса веԍкӧԃлыԍјас пӧвсыԍ ӧԏі асԍыс шпіонскӧј ужсӧ завоԃітіс германскӧј геԋераԉнӧј штаблы 1923 воын, а англіјскӧј развеԁкалы — 1926 воын.

Мыжалана **Раковскіј Х. Г.** — **Ԉ. Троцкіјлӧн** матыса ԁа торјӧн ԁӧвереннӧј јӧз пӧвсыԍ ӧԏі, вӧлі англіјскӧј „Інтеԉԉіженс-Сервіслӧн“ агентӧн 1924 воԍаԋ ԁа јапонскӧј развеԃкалӧн 1934 воԍаԋ.

Мыжалана **Чернов М. А.** Гермаԋіјалы пӧԉза вылӧ асԍыс шпіонскӧј ужсӧ завоԃітіс 1928 воԍаԋ, тӧԁса емігрант-меԋшевік **Ԃан** воԇмӧстчӧм серԏі германскӧј развеԃкакӧԁ јітчӧмӧн.

Мыжалана **В. Ф. Шаранговічӧс** вӧлі вербујтӧма ԁа шыбытӧма поԉскӧј развеԁкаӧн СССР-ын шпіонскӧј уж вылӧ 1921 воын.

Мыжалана **Гріԋко Г. Ф.** лоіс германскӧј ԁа поԉскӧј развеԃкајаслӧн шпіонӧн 1932 воын.

„Право-троцкістскӧј блокса“ веԍкӧԁлыԍјас, сы лыԃын тајӧ ԃелӧ куԅаыс мыжалана **Рыков, Бухарін** ԁа мукӧԁјас вӧлі тырвыјӧ тӧԁӧны асланыс соучасԏԋікјаслӧн шпіонскӧј јітӧԃјас јылыԍ ԁа быԁногыс поощрајтісны тајӧ шпіонскӧј јітӧԁјассӧ паԍкӧԁӧм.

Ставыс тајӧ тырвыјӧ објасԋајтӧ, мыјла тајӧ госпоԁаыс, коԁјас сулалісны іностраннӧј развеԃкајаслӧн служба вылын, сещӧм кокԋіԁа мунісны СССР торјӧԃлӧм вылӧ ԁа іностраннӧј госуԁарствојаслы пӧԉза вылӧ быԁса областјас ԁа республікајас торјӧԁлӧм вылӧ.

„Право-троцкістскӧј блоклӧн“ іностраннӧј развеԃкајаскӧԁ соглашеԋіје сіԇ-жӧ кокԋӧԁԍіс і сіјӧн, мыј тајӧ ԃелӧ куԅаыс мыжаланајасыԍ ӧткымын заговорщікјас вӧліны царскӧј охранкалӧн провокаторјасӧн ԁа агентјасӧн.

Сӧветскӧј госуԁарствоын кывкутана постјас вылӧ ԍујԍӧмӧн, тајӧ провокаторјасыс, век-жӧ, ез ԁугԁыны опасајтчыны рабочӧј класслы паныԁ, социаԉізм ԃелӧлы паныԁ асԍыныс преступԉеԋіјејас разоблачітӧмыԍ. Аԍнысӧ разоблачітӧмыԍ пыр полӧмӧн, заговорса тајӧ участԋікјасыс аԇԇылісны асԍыныс ԇік ӧԏі спасеԋіје сӧветскӧј влаԍт путкыԉтӧмын, сӧветскӧј строј бырӧԃӧмын, помещщікјаслыԍ ԁа капітаԉістјаслыԍ влаԍт восстановітӧмын, коԁјас інԏересын најӧ вузассылісны царскӧј охранкалы ԁа коԁ ԃырјі најӧ сӧмын і вермісны чувствујтны аԍнысӧ опасностыԍ бокын.

Мыжалана **Ԅеԉенскіј І. А.** ем самарскӧј жанԁармскӧј управԉеԋіјелӧн агент 1911 воԍаԋ. Сіјӧ каԃԍаԋыс Ԅеԉенскіј „Очкастыј“ ԁа „Салаф“ кԉічкајас улын ԁугԃывтӧг інформірујтліс жанԁармскӧј управԉеԋіјеӧ боԉшевікјаслӧн самарскӧј організаціја уж јылыԍ, тајыԍ регуԉарнӧј быԁ тӧлыԍса ԃеԋежнӧј вознагражԃеԋіје получајтӧмӧн.

Мыжалана **Іванов** асԍыс провокаторскӧј ужсӧ завоԃітіс 1911 воԍаԋ, кор вӧлі завербујтӧма туԉскӧј охранкаӧн ԁа лоіс охранкалӧн агентӧн „Самарін“ кԉічка улын.

Мыжалана **Зубаревӧс** вӧлі вербујтӧма царскӧј поԉіціјаӧн 1908 воын ԁа сотруԃԋічајтіс сені „Васіԉіј“, „Паԉін“ ԁа „Прохор“ кԉічкајас улын.

Кыԇі установітӧма сԉеԁствіјеӧн, сӧветскӧј правіԏеԉство путкыԉтӧм куԅа, влаԍт бостӧм куԅа ԁа СССР-ын капітаԉізм восстановітӧм куԅа асԍыныс преступнӧј цеԉјассӧ шеԁӧԁӧм могыԍ заговорщікјас, іностраннӧј развеԃкајас веԍкыԁ інԁӧԁјас серԏі, нуӧԃісны сіјӧ развеԃкајаслы пӧԉза вылӧ паԍкыԁ шпіонскӧј уж, котырталісны ԁа пӧртлісны олӧмӧ вреԃіԏеԉскӧј ԁа ԃіверсіоннӧј актјас СССР вылӧ фашістскӧј агрессорјаслӧн воԇӧ лоан уԍкӧԃчӧм ԃырјі СССР-лыԍ пораженԋіје обеспечітӧм могыԍ, быԁногыс провоцірујтісны фашістскӧј агрессорјаслыԍ тајӧ уԍкӧԃчӧмсӧ ӧԇԇӧԁӧм, а сіԇ-жӧ котыртісны ԁа пӧртісны олӧмӧ веԉ уна террорісԏіческӧј акт партіјаса ԁа правіԏеԉствоса веԍкӧԁлыԍјаслы ԁа тӧԁчана сӧветскӧј ԃејаԏеԉјаслы паныԁ.

І. Сӧветскӧј госуԁарстволы паныԁ шпіонаж ԁа рӧԃіналы ізмена.

Сԉеԃствіјеӧн установітӧма, мыј „право-троцкістскӧј блокса“ унжык главарыс, коԁјас мыжавԍӧны тајӧ ԃелӧ куԅаыс, пӧртлісны олӧмӧ асԍыныс преступнӧј ԃејаԏеԉностсӧ **Троцкіјлӧн** веԍкыԁ інԁӧԁ серԏі ԁа планјас серԏі, коԁјасӧс паԍкыԃа ԁумајтӧма ԁа разработајтӧма ӧткымын іностраннӧј госуԁарствојасса геԋераԉнӧј штабјасын.

Германскӧј развеԃкалӧн агент — віԁнӧј троцкіст мыжалана **Кресԏінскіј** СССР Сојузса Прокуратураын ԁопрос вылын 1937 воԍа ԃекабр 2 лунӧ віԍталіс:

„Ԋемецјаскӧԁ шпіонскӧј јітӧԁӧ ме муні Троцкіјлӧн веԍкыԁ заԃаԋіје серԏі, коԁі поручітіс меным завоԃітны та серԏі сорԋітчӧмјас геԋерал Ԍекткӧԁ...“ (том 3, ԃ. ԉ. 102).

Троцкістскӧј організаціјалыԍ ԋемецкӧј развеԃкакӧԁ јітӧԁјас лӧԍӧԃан обстојаԏеԉствојасӧ касајтчӧмӧн мыжалана **Кресԏінскіј** петкӧԁліс, мыј сіјӧ 1921 воԍа тӧлын нуӧԃіс германскӧј рејхсверса команԁујущӧј геԋерал Ԍекткӧԁ сорԋітчӧмјас троцкістскӧј поԁпоԉнӧј уж нуӧԁӧм вылӧ ԃеԋежнӧј среԃствојас рејхсверсаԋ получітӧм јылыԍ троцкістјасӧн ԋемецкӧј развеԃкалы шпіонскӧј маԏеріалјас сетӧм пыԃԃі.

Мыжалана **Кресԏінскіј,** віԍталіс:

„... **Троцкіј** поручітіс меным Берԉінӧ вӧӧм мыԍԏі завоԃітны тајӧ вопрос куԅаыс сорԋітчӧмјас геԋерал **Ԍекткӧԁ.** Троцкіјлыԍ тајӧ ԃірекԏівасӧ ме пӧрті олӧмӧ...“ (том 3, ԃ. ԉ. 14 оборотнӧј).

Мыжалана **Кресԏінскіј,** аслас ԁа аслас сообщщԋікјаслӧн ізменԋіческӧј уж јылыԍ сорԋітӧмӧн, віԍталіс:

„Ԍект ԁа Хасԍе геԋералјаскӧԁ сорԋітчім сы јылыԍ, мыј кутам отсавны рејхсверлы СССР ԏерріторіја вылын ԋекымын опорнӧј развеԃываԏеԉнӧј пункт лӧԍӧԁӧмын, рејхсверӧн команԃірујтӧм развеԃчікјасӧс препјатствујттӧг леԇӧмӧн ԁа мыј мі кутам снабжајтны рејхсверӧс развеԃываԏеԉнӧј маԏеріалјасӧн, мӧԁ ногӧн-кӧ, прӧстӧ шуӧмӧн, лоам ԋемецкӧј шпіонјасӧн. Тајыԍ рејхсвер кӧсјіс быԁ во мынтыны 250 ԍурс марка субԍіԃіја пыԃԃі контрреволуціоннӧј троцкістскӧј уж вылӧ...“ (том 3, ԃ. ԉ. 102).

„Ԃеԋежнӧј субԍіԃіјајас мынтӧм вӧчԍіс регуԉарнӧ, јукӧнјасӧн, ԋекымыныԍ воын, меԁԍасӧ, Москваын ԁа шочыԋіка Берԉінын...

(Воԇӧ віԇӧԁ 2 ӧԁ ԉістб.).

Обвіԋіԏеԉнӧј заклуԉчеԋіјелӧн проԁолжеԋіје

Берԉінын тајӧ сӧмсӧ, кор сіјӧс сіјӧ ԉібӧ мӧԁ помка куԅа ез мынтыны Москваын, получајті ме веԍкыԁа Ԍектлыс, пырҗык нулі Москваӧ ачым ԁа ԍетлі **Троцкіјлы**". (том 3, ԃ. ԉ. 15).

Мӧԁ тӧԁчана троцкіст, анԏісӧветскӧј троцкістскӧј поԁпоԉјеса веԍкӧԁлыԍјас пӧвсыԍ ӧԏі ԁа заговорса акԏівнӧј участԋік, мыжалана **Роԅенгольц**, шпіонажын ерԁӧԁӧм, **Троцкіјлыԍ** рејхсверкӧԁ соглашеԋіје факт ԍԉеԁствіје вылын поԁтверԃітӧмӧн, віԍталіс:

„Менам шпіонскӧј уж завоԃітчіс нӧшта 1923 воын, кор **Троцкіј** ԃірекԏіва-ԍерԏі ме ԍеті веԉ уна секретнӧј ԁаннӧј рејхсверса команԁујушщӧј **Ԍектлы** ԁа ԋемецкӧј генштабса начаԉԋік **Хасԍелы**. Воԅӧ мекӧԁ веԍкыԁа јітчіс СССР-ын... посол г-н N., коԁлы ме ԍетлі шпіонскӧј характера сведеԋіјејас. Г-н N. мунӧм бӧрын ме воԅӧ нуӧԁі шпіонскӧј јітӧԁ выԉ посол г-н N.—кӧԁ." (том 6, ԃ. ԉ. 131 оборотнӧј).

Германіјаын фашістскӧј переворот бӧрын троцкістјаслӧн шпіонскӧј уж боԍтіс нӧшта јонҗыка паскыԁ ԁа јоԍа петкӧԁлӧм пораженческӧј характер.

Мыжалана **Бессонов**, сылӧн аслас прізнајтчӧм ԍерԏі, коԁі прінімајтліс акԏівнӧј участіје троцкістјаслӧн германскӧј фашістскӧј, меԁ ԍасӧ војеннӧј кругјаскӧԁ СССР-лы паныԁ ӧтувја тыш јылыԍ ԋеԉегаԉнӧј сорԋітчӧмјасын, ез сӧмын ԉічнӧ нуӧԁ сорԋітчӧмјас анԏісӧветскӧј заговор поԁԃержітӧм јылыԍ **Роԅенберглӧн** фашістскӧј парԏіјаса внешԋе-поԉіԏіческӧј отԃел куԅа матыса сотруԁԋіккӧԁ і воԅӧ, но і вӧлі тӧԁса **Ԉ. Троцкіјлӧн Гесскӧԁ, Ԋіԁермајјеркӧԁ** ԁа профессор **Хаусховеркӧԁ** аԇԇыԍлӧмјасӧн ԁа сорԋітчӧмјасӧн, коԁјаскӧԁ **Ԉ. Троцкіј** і шеԁӧԁіс соглашеԋіје условіјејас вылын, коԁјас јылыԍ сорԋітіс **Пјатаков** анԏісӧветскӧј троцкістскӧј ԃелӧ куԅа суԃебнӧј процесс вылын.

Мыжалана **Бессонов** віԍталіс:

„... кыԅі тыԁалӧ тајӧ условіјејасԍыс... троцкістјас поԁпоԉнӧј ужлӧн сӧкта центрыԍ вужӧԁԍіс СССР пыщкын поԁрывнӧј шпіонскӧј, ԃіверԍіоннӧј ԁа террорісԏіческӧј акtјас вылӧ" (том 11, ԃ. ԉ. 106).

Ԉ. Троцкіјлӧн ԁа СССР-ын троцкістскӧј организацијалӧн фашістскӧј кругјаскӧԁ соглашеԋіјелӧн емлун ԁа СССР-ын германскӧј разведка інԁӧԁјас ԍерԏі поԁрывнӧј пораженческӧј уж нуӧԁӧм, прізнајтісны ԍԉеԁствіје вылын і тајӧ ԃелӧ куԅаыс мукӧԁ мыжаланајас.

Но, германскӧј фашізмкӧԁ јітӧԁјасӧн троцкістскӧј најмітјаслӧн пораженческӧј ужыс ез ограԋічівајтчы. Најӧ анԏісӧветскӧј заговорса мукӧԁ участԋікјаскӧԁ, **Ԉ. Троцкіјлӧн** віԅ ԍерԏі, оріенԏірујтчісны і мӧԁ фашістскӧј агрессор—Јапоԋіја вылӧ.

Анԏісӧветскӧј заговорщщікјаслӧн јапонскӧј развеԁкакӧԁ ізменԋіческӧј отношеԋіјејаслӧн збыԉ бокыс петкӧԁлыԍԍӧ ԍԉеԁствіје матеріал ԍерԏі тащӧм ногӧн.

Кыԅі віԍталіс мыжалана **Крестінскіј, Ԉ. Троцкіјкӧԁ** Меранын 1933 воԍа октабрын аԇԇыԍлігӧн, **Троцкіј** сылы віԍталіс јапонскӧј развеԁкакӧԁ јонҗыка топыԁ јітӧԁ лӧԍӧԁны коланлун јылыԍ.

Троцкіјлыԍ тајӧ інԁӧԁсӧ **Крестінскіјӧн** вӧлі переԁајтӧма **Пјатаковлы** ԁа заговорса мукӧԁ главарјаслы, коԁјас, мыжалана **Раковскіј** ԁа заговорса мукӧԁ участԋікјас пыр пырісны ізменԋіческӧј сношеԋіјејасӧ Јапоԋіјаса преԁставіԏеԉјаскӧԁ, коԁјас кӧсјісны ԍетны заговорлы вооруженнӧј отсӧг сӧветскӧј власт путкыԉтӧмын, мыј пыԃԃі заговорщщікјас кӧсјісны ԍетны Јапоԋіјалы сӧветскӧј Пріморје.

Кыԅі установітӧма ԍԉеԁствіјеӧн, мыжалана **Раковскіј** сылӧн јапоԋіјаын олӧмкӧԁ јітӧԁын 1934 воԍа гожӧмын получітіс **Пјатаковсаԋ** інԁӧԁ сы јылыԍ, мыј—

„... колӧ јонмӧԁны ӧтщӧщ і ортсыса уж СССР-лы вражԃебнӧј правіԏеԉствојаскӧԁ контакт смыслын... колӧ завоԃітлыны іспоԉзујтны Токіоӧ ветлӧм ԁа мыј, тыԁалӧ,...... прімітас та ԍерԏі колана воскОвјас" (том 4,0 ԃ. ԉ. 194).

Тајӧ поручеԋіјесӧ мыжалана **Раковскіј** пӧртіс олӧмӧ ԁа, Токіоын олігӧн, збыԉ лӧԍӧԁіс преступнӧј јітӧԁ .... кругјаскӧԁ.

Та куԅа мыжалана **Раковскіј** віԍталіс:

„Став тајӧ обстојаԏеԉствојасыс імеітісны асланыс логіческӧј ԁа практіческӧј послеԁствіјеӧн сіјӧ факт, мыј ме... лоі Токіоын аслам олан каԁсаԋ .... веԍкыԁ агентӧн - шпіонӧн, тајӧ цеԉ вылас вербујтӧмӧн лоӧмӧн, ... правіԏеԉство поручеԋіје ԍерԏі г-н N—ӧн .... капітаԉісԏіческо - феоԃаԉнӧј јапоԋіјаса зев вԉіјаԏеԉнӧј поԉіԏіческӧј ԃејаԏеԉӧн ԁа сылӧн зев гырыԍ плутократјас пӧвсыԍ ӧԏіӧн" (том 4, ԃ. ԉ. 186).

Сіјӧ-жӧ мыжалана Раковскіјыс, нароԁлы враг **Ԉ. Троцкіјлӧн** англіјскӧј развеԁкакӧԁ јітӧԁ јылыԍ сорԋітӧмӧн, віԍталіс:

„**Троцкіј**, кыԅі меным вӧлі тӧԁса, вӧлі „Інтеԉԉіженс-Ԍервіслӧн" агентӧн 1926-ӧԁ во помсаԋ. Та јылыԍ меным јуӧртіс ачыс **Троцкіј**" (том 4, ԃ. ԉ. 363).

„Право - троцкістскӧј блок" составӧ пырыԍ буржуазнӧј націонаԉістјаслӧн группајас сіԅ-жӧ вӧлiны меԁԍа топыԁа јітчӧмаӧԍ іностраннӧј развеԁкајаскӧԁ.

Сіԅ, мыжалана **Грінько**, коԁі вӧлі ԋемецкӧј ԁа поԉскӧј развеԁкајаслӧн агентӧн, украінскӧј націонал-фашістскӧј организацијa анԏісӧветскӧј уж јылыԍ касајтчӧмӧн, коԁі вӧлі сіјӧ веԍкӧԁлыԍјас пӧвсыԍ ӧԏіӧн, віԍталіс:

„... 1930 воӧ относітчӧ міјан организацијаын Украінаын сӧветскӧј властлы паныԁ повстанческӧј выступԉеԋіјелы војеннӧј отсӧг ԍетӧм јылыԍ Поԉшакӧԁ сорԋітчыны коланлун јылыԍ вопрос обсуԃітӧм. Поԉшакӧԁ тајӧ сорԋітчӧмјас бӧрас, вӧлі шеԁӧԁӧма соглашеԋіје ԁа поԉскӧј генераԉнӧј штаб јонмӧԁіс Украінаӧ ӧружіје, ԃіверсантјасӧс ԁа петԉуровскӧј еміссарјасӧс шыблалӧм" (том 10, ԃ. ԉ. 18).

І воԅӧ:

„1932 во помын ме, менам націонаԉісԏіческӧј уж поԁув вылын, сувті ізменԋіческӧј јітӧԁӧ г-н N-кӧԁ. Мі сыкӧԁ аԇԇыԍім менам служебнӧј кабіԋетын, кытчӧ г-н N. волывліс германскӧј концеԍԍіја ԃелӧјас куԅа".

„1933 во мӧԁӧԁ җынјын г-н N. меным веԍкыԁа шуіс, мыј германскӧј фашістјас кӧсјӧны сотруԁԋічајтны украінскӧј націонаԉістјаскӧԁ украінскӧј вопрос куԅа. Ме вочавіԅі г-н N-лы сотруԁԋічество вылӧ сӧглаԍіјеӧн. Воԅӧ, 1933—1934 војас чӧжӧн г-н N-кӧԁ менам вӧлі ԋекымыныԍ аԇԇыԍлӧмјас, а СССР-ыԍ сыӧн мунӧм воԅвылын сіјӧ јітіс менӧ г-н N-кӧԁ, коԁкӧԁ ме воԅӧ нуӧԁі асԍым ізменԋіческӧј сношеԋіјејас". (том 9, ԃ. ԉ. 286 оборотнӧј).

Анԏісӧветскӧј заговорлӧн мӧԁ участԋік ԁа Узбекістанын націонаԉісԏіческӧј организацијаса веԍкӧԁлыԍјас пӧвсыԍ ӧԏі мыжалана **Ікрамов** віԍталіс:

„Міјан воԅын пыр кыптыліс вопрос вына јевропејскӧј госуԁарствојас пӧвсыԍ ӧԏі вылӧ оріенԏірујтчыны коланлун јылыԍ, коԁі ԍетіс еԍкӧ міјанлы веԍкыԁ отсӧг сӧветскӧј властлы паныԁ вооруженнӧј тыш каԁӧ..." (том 12, ԃ. ԉ. 59, 60).

„... Контрреволуціоннӧј организацијаса ӧткымын шԉенјас лыԁԃісны Англіјаӧс јонҗыка реаԉнӧјӧн міјанлы отсӧг ԍетан ԃелӧын сы вӧсна мыј сіјӧ мощнӧј страна ԁа вермас тырмымӧн вынӧн поԁԃержітны міјанӧс ԋепосреԁственнӧј вооружоннӧј тыш каԁӧ"... (том 12, ԃ. ԉ. 60).

Мыжалана **Шаранговіч**, поԉскӧј развеԃкалӧн агент, белорусскӧј націонал фашістјаслӧн анԏісӧветскӧј организацијаса веԍкӧԁлыԍјас пӧвсыԍ ӧԏі прізнајтіс, мыј белорусскӧј націонал-фашістјаслӧн тајӧ организацијаыс асԍыс поԁрывнӧј ужсӧ нуӧԁіс ез сӧмын правӧјјас ԁа „право-троцкістскӧј блок" інԁӧԁјас ԍерԏі, но і поԉскӧј разведка ԃірекԏівајас ԍерԏі.

Та куԅа мыжалана **Шаранговіч** віԍталіс:

„Тајӧ каԁ кежлас (1931 во) шыԉалісны кущӧм кӧԏ ез вӧвны разноглаԍіјејас правӧјјас, троцкістјас ԁа націонал-фашістјас костын. Мі ставным сувтӧԁлім ас воԅӧ ӧԏі мог—сӧветскӧј властӧԁ ԉубӧј метоԁјасӧн, террор, ԃіверԍіја ԁа вреԃіԏеԉство вклучајтӧмӧн, тышкаԍан мог. Став тајӧ кујімнан организацијаыслӧн, коԁјас ԃејствујтісны націонаԉнӧј республіка ԏерріторіја вылын, коԋечнӧј цеԉнас вӧлі Белорусԍіјаӧс Сӧветскӧј Сојузыԍ торјӧԁӧм ԁа „ԋезавіԍімӧј" буфернӧј госуԁарство лӧԍӧԁӧм, коԁі, кывшутӧг, вӧліс еԍкӧ ставнас Поԉша ԁа Германіја кіјасын..." (том 14, ԃ. ԉ. 27).

І воԅӧ:

„Сы вылӧ віԅӧԁтӧг, мыј міјанӧн получајтӧм ԃірекԏівајас петісны ӧԏі боксаԋ, Москваыԍ, правӧјјас ԁа троцкістјас центрыԍ, а мӧԁ боксаԋ, Варшаваыԍ—поԉскӧј..... кругјасыԍ, ԋекущӧм торјалӧм најӧ соԃержаԋіјеын ез вӧв, најӧ вӧліны јеԃінӧјӧԍ, міјанӧн пӧртԍісны олӧмӧ". (том 14. ԃ. ԉ. 31).

Мыжалана **Рыков** ставнас поԁтверԃітіс правӧјјаслыԍ фашістскӧј Поԉшакӧԁ ізменԋіческӧј јітӧԁјассӧ, віԍталӧмӧн:

„... правӧјјас организацијаса участԋікјаслӧн группа, правӧјјас центрлӧн інԁӧԁјас ԁа менам ԉічнӧј інԁӧԁјас лӧԍалӧмӧн міјанлыԍ заговорщіческӧј, ізменԋіческӧј планјас олӧмӧ пӧртан цеԉјасын лӧԍӧԁіс јітӧԁ фашістскӧј Поԉшакӧԁ, торјӧн поԉскӧј развеԁываԏеԉнӧј органјаскӧԁ". (том 1, ԃ. ԉ. 118).

СССР-ыԍ Белорусіјаӧс торјӧԁан планјас јылыԍ воԅӧ сорԋітӧмӧн, мыжалана **Рыков** віԍталіс:

„Обшщӧј формула, коԁ вылӧ мі секі воім, своԃітчіс сыӧ, мыј поԉакјаскӧԁ сорԋітчӧмјасын... мі мунам СССР-ыԍ Белорусскӧј Сӧветскӧј республіка торјӧԁӧм вылӧ, Поԉша проԏекторат улын „ԋезавіԍімӧј" Белорусԍіја лӧԍӧԁӧм вылӧ..." (том 1, ԃ. ԉ. 119).

Кыԅі установітӧма ԍԉеԁствіјеӧн, „право-троцкістскӧј блокӧ пырыԍ правӧјјас анԏісӧветскӧј группалӧн став преступнӧј ужыс петкӧԁлӧ, мыј правӧјјас вӧліны сещӧм-жӧ агентураӧн іностраннӧј генштабјаслӧн, кыԅі і тајӧ заговорса мукӧԁ участԋікјас.

Правӧјјас пӧвсыԍ ӧԏіјас—веԍкыԁа, мӧԁјас асланыс сообшщԋікјас пыр сіԅ-жӧ вӧліны јітчӧмаӧԍ іностраннӧј госуԃарствојасса развеԁкајаскӧԁ, коԃјаслы отсӧг вылӧ сӧветскӧј властлы паныԁ асланыс тышын најӧ сӧмын і арталісны.

Мыжалана **Бухарін** тӧԁса вӧлі **Ԉ. Троцкіјлӧн** ԋемецкӧј фашістјаскӧԁ сорԋітчӧмјасӧн ԁа сіԅ-жӧ, кыԅі і **Ԉ. Троцкіј**, ԁаԍтіс СССР-лыԍ пораженіје ԁа СССР-ыԍ Украіна, Белорусԍіја, Пріморје, Груԅіја, Армеԋіја, Аԅербајԁжан ԁа Среԁԋе-Аԅіатскӧј республікајас торјӧԁӧм.

Тајӧс ставнас прізнајтіс мыжалана **Бухарін**, віԍталӧмӧн:

„Сіјӧ каԁ кежлӧ, кор **Троцкіј** нуӧԁіс сорԋітчӧмјас ԋемецкӧј фашістјаскӧԁ ԁа коԍјыԍіс налы ԏерріторіаԉнӧј уступкајас, мі, правӧјјас, вӧлім ԋін троцкістјаскӧԁ блокын. **Раԁек** меным віԍтавліс, мыј блоклӧн власт ԁінӧ воӧмлыԍ основнӧј шансӧн Троцкіј лыԁӧ СССР-лыԍ Германіјакӧԁ ԁа Јапоԋіјакӧԁ војнаын пораженіје ԁа тајӧ пораженіје бӧрас вӧзјӧ ԍетны Германіјалы Украіна, а Јапоԋіјалы Ԃаԉнеј Восток. Та јылыԍ **Раԁек** меным јуӧртліс 1934 воын..." (том 5, ԃ. ԉ. 107).

Та ԍерԏі мыжалана **Ф. Хоԁжајев** ԍԉеԁствіје вылын віԍталіс:

„**Бухарін** інԁыліс, мыј Узбекістан ԁа Туркмеԋіја колӧ торјӧԁны СССР-ыԍ ԁа ԁолженӧԍ сушществујтны Јапоԋіја ԁа Германіја проԏекторат улын, но мыј сы ԁырјі абу уԁобнӧ кыщовтны і Англіјаӧс ԁа сы вӧсна колӧ мунны англічанакӧԁ јітӧԁјас лӧԍӧԁӧм вылӧ. Меԁԍа реаԉнӧја сулаліс вопрос Англіја проԏекторат јылыԍ ԁа сы вӧсна упорсӧ вӧлі боԍтӧма сы вылӧ" (том 13, ԃ. ԉ. 89—89 оборотнӧј).

Мыжалана **Ф. Хоԁжајевлӧн** віԍталӧмыс аԅԅӧ асԍыс тырвыјӧ поԁтвержԃеԋіје і ԍԉеԁственнӧј проізвоԁство мукӧԁ матеріалјасын, коԁјас тырвыјӧ ерԁӧԁӧны „право-троцкістскӧј блоклыԍ" пораженческӧј віԅсӧ.

Сіԅ, мыжалана **Рыков** тајӧ вопрос куԅаыс віԍталіс:

„Мыј-жӧ інмӧ міјан пораженческӧј поԅіціјалы, то сіјӧс **Бухарін** тырвыјӧ разԃеԉајтіс ԁа высказывајтчіс тајӧ поԅіціја вӧснаыс нӧшта јонҗыка јоԍа, міјан ԁорыԍ. Торјӧн, бурӧщ сіјӧ пыртіс преԁложеԋіје ԁа формуԉірујтіс војна случајын ԋемецјаслы фронт восътан іԃеја" (том І, ԃ. ԉ. 152).

Тајӧ вопрос ԁінас асԍыс отношеԋіјесӧ характерізујтӧмӧн, мыжалана **Рыков** віԍталіс:

„Кыԅі і правӧјјас центрса мукӧԁ шԉенјас ме вӧлі тӧԁа міјан контрреволуціоннӧј организацијајасса преԁставіԏеԉјаслӧн Германскӧј фашістјаскӧԁ ізменԋіческӧј сорԋітчӧмјас јылыԍ, коԁјаслыԍ поԁԃержка мі корԍім. Јестественнӧ, мыј тащӧм поԁԃержкаыс вӧлі јітчӧма германскӧј фашістјаслы уступкајас коланлунӧн, мыј вылӧ мі і мунім" (том І. ԃ. ԉ. 151 оборотнӧј).

Тащӧм вӧлі шпіонскӧј ԁа пораженческӧј ужыс „право-троцкістскӧј блоклӧн", тајӧ ізменԋікјасыслӧн, коԁјас вузалісны іностраннӧј развеԁкајаслы сӧветскӧј госуԁарственнӧј тајнајас, коԁјас вузаԍісны СССР-са нароԁјаслӧн своболаӧн, рабочӧјјаслӧн ԁа крестаналӧн соціаԉісԏіческӧј госуԁарство ԋезавіԍімостӧн ԁа ԋеприкосновенностӧн.

(Воԅӧ віԅӧԁ 3-ӧԁ лістб.)

Обвіԋіԏеԉнӧј закԉученіјелӧн проԁолжеԋіје

Ассыныԍ преступнӧј замыԍеԉјассӧ олӧмӧ пӧртӧмӧн, аԋԏісӧветскӧј заговорщщікјас, іностраннӧј фашістскӧј развеԁкајаслӧн веԍкыԁ ԃірекԏівајас ԍерті, котыртісны Сӧветскӧј Сојузса торја республіԉкајасын, крајјасын ԁа областјасын ԃіверԍіоннӧј ԁа вреԃіԏеԉскӧј позјаслыԍ паскыԁ ԍеԏ, наӧн промышԉенностса, транспортса, віԇму овмӧсса ԁа товарооборот ԍіԏемаса веԉ уна преԁпріјаԏіјејас шымыртӧмӧн.

Фашістскӧј кругјаскӧԁ војна каԁӧ тајӧ фашістскӧј госуԁарствојасса армијајаслы мијанлыԍ фронтјас преԁаԏеԉскӧја востӧм јылыԍ соглашеԋіје вӧчӧмӧн, право-троцкістскӧј заговорса участԋікјас ԁастісны Краснӧј Армијалыԍ—обороннӧј промышԉенностлыԍ матеріаԉно-техԋіческӧј базасӧ орӧԁӧм.

Веԉ уна ԃејствіјејасын заговоршщікјас арталісны војна ԁырјі взорвітны ԁа бырӧԁны мијан соціаԉісԏіческӧј рӧԃіналыԍ решајушщӧј обороннӧј преԁпріјаԏіјејас. Најӧ ԁастісны сіԇжӧ жеԉезноԁорожнӧј воінскӧј појезԁјаслыԍ массӧвӧј человеческӧј жертвајасӧн крушеԋіјејас вӧчӧм.

Најӧ сувтӧԁісны асланыԍ могӧн параԉізујтны страналыԍ став хоԅајственнӧј олӧмсӧ, армијаӧс верԁӧм ԁа сіјӧс вооружеԋіјеӧн снабжајтӧм.

Ԍԉеԁствіјеӧн установітӧма, мыј веԉ уна тащӧм ԃіверԍіоннӧј ԁа вреԃіԏеԉскӧј актјассӧ заговоршщікјасӧн вӧлі-ԋін нуӧԁӧма нароԁнӧј овмӧс разԉічнӧј јукӧнјасын.

Іностраннӧј развеԁкајаслӧн најміт, нароԃлӧн враг **Троцкіј**, кыԇі тајӧс установітӧма ԍԉеԁствіјеӧн, аслас веԉ уна пісмӧјасын ԁа СССР-ын аԋԏісӧветскӧј заговорса веԍкӧԁлыԍ участокјаслы ԉічнӧј інԁӧԁјасын, требујтліс Сӧветскӧј Сојуз пыщкын вреԃіԏеԉскӧј ԁа ԃіверԍіоннӧј уж јонмӧԁӧм. Заговорса веԍкӧԁлыԍ участԋік—мыжалана **Крестінскіј** вісталіс, мыј сылы ԉічнӧ 1933 воын Меранын **Л. Троцкіј** шуіс, мыј—

„... сылы, Троцкіјлы, лоас јона кокԋіжык нуӧԁны сорԋітчӧмјас ԋемецјаскӧԁ, сіјӧ-кӧ вермас віставны налы мыј ԃіверԍіонно-вреԃіԏеԉскӧј актјас ԁа террор лӧԍӧԁӧм нуӧԁӧм віԅ куԅа збыԉ нуӧԁсӧ ԍерјознӧј уж“ (том 3, ԃ. л. 54—55).

Ԍԉеԁствіјеӧн установітӧма, мыј веԉ уна вӧчӧм ԃіверԍіоннӧј актјас вӧлі ԁастӧма ԁа нуӧԁӧма аԋԏісӧветскӧј заговорса участԋікјасӧн јапонскӧј развеԃываԏеԉнӧј органјаслӧн ԁа нароԁлы враг **Л. Троцкіјлӧн** веԍкыԁ ԃірекԏівајас ԍерті. Сіԇ, јапонскӧј развеԁка ԃірекԏіва ԍерті вӧлі котыртӧма воінскӧј груза тӧварнӧј појезԁлыԍ крушеԋіје Волочајевка станціја вылын ԁа Хор-ԃормідонтовка перегон вылын 501 номера појезԁлыԍ, кор вӧлі віӧма 21 мортӧс ԁа раԋітӧма 45 мортӧс. Јапоԋецјаслӧн сіјӧ-жӧ інԁӧԁјас ԍерԏіыԍ вӧлі вӧчӧма ԃіверԍіјајас 10 ԁа 20 номера шахтајас вылын Сучанын. (Віԇӧԁ том 45, ԃ. л. 1—14).

Тащӧм-жӧ ԃірекԏівајас јылыԍ, коԁјас петӧны **Л. Троцкіјсаԋ**, ԍԉеԁствіје вылын поԁробнӧј вісталӧмјас ԍетіс мыжалана **Роԅенгоԉц**, коԁі петкӧԁліс тащӧмтор:

„**Троцкіјлӧн** ԃірекԏівакӧԁ ӧтщӧщ, коԁӧс получітӧма меӧн **Крестінскіј** ԁа **Ԍеԁов** пыр, Внешторгын вреԃіԏеԉскӧј уж нуӧԁӧм јылыԍ, коԁӧс веԍкӧԁӧма Германіјалы ԁа Јапоԋіјалы веԍкыԁ отсӧг вылӧ,—менам вреԃіԏеԉскӧј ужлӧн характерыс урчітԍыліс нӧшта СССР-ын...... посолјаслӧн г. N. ԁа г. N. інԁӧԁјасӧн, коԁјаскӧԁ та ԍерті јітӧԁыԍ ворсіс ыжыԁ роԉ, сы вӧсна мыј меным ковмывліс руковоԁствујтчыны ужын најӧ конкретнӧј інԁӧԁјасӧн.

Тухачевскіјкӧԁ ԁа **Рыковкӧԁ** контакт лӧԍӧԁӧм бӧрын, ме јуӧрті первојыслы **Крестінскіј** пыр, а бӧрјаыслы ԉічнӧ вреԃіԏеԉскӧј уж куԅа **Троцкіјлӧн** ԃірекԏіва јылыԍ, і кыкнаныс најӧ ошкісны тајӧ ужсӧ меӧн нуӧԁӧм.

Та вӧсна ортсыса вузасӧмын вреԃіԏеԉство муніс, меԁсасӧ, тащӧм кујім віԅ куԅа: первој—Германіјалы ԁа Јапоԋіјалы СССР щӧт вестӧ економіческӧј отсӧг; мӧԁ—СССР-лы економіческӧј ушщерб ԁа вреԁ вӧчӧм; којмӧԁ—СССР-лы поԉіԏіческӧј ушщерб вӧчӧм“ (том 6, ԃ. л. 49).

„Право-троцкістскӧј блок“ інԁӧԁјас ԍерті, мыжалана **Шаранговіч** паскӧԁіс вреԃіԏеԉство БССР-са віԇму овмӧс ԁа промышԉенност јукӧнын.

Та ԍерті мыжалана **Шаранговіч** вісталіс:

„Местајас вылын, мијанлыԍ вреԃіԏеԉскӧј замыԍеԉјас практіческӧја олӧмӧ пӧртӧм вылӧ вӧлі лӧԍӧԁӧма вреԃіԏеԉскӧј ԃіверԍіоннӧј группајаслыԍ ԍеԏ... ставным мі, організаціјаса веԍкӧԁлыԍјассаԋ завоԃітӧмӧн ԁа сіјӧ раԁӧвӧј шԉенјасӧн помалӧмӧн, вӧлім націоналфашістјасӧн ԁа нуӧԁім уж сӧветскӧј властлы паныԁ, ССР Сојузыԍ Белоруссіја торјӧԁӧм вӧсна, ԋекущӧм способјасӧн гнушајтчытӧг...“ (том 14, ԃ. л. 40).

Мыжалана **Чернов**, коԁі веԉ уна во чӧж кутіс јітӧԁ Германскӧј развеԁкакӧԁ СССР-ын сылӧн гуса агент пыԃԃі, сіԇ-жӧ акԏівнӧја іспоԉзујтіс СССР-ын асыԍ вылын служебнӧј положеԋіјесӧ германскӧј развеԁка заԁаԋіјејас ԍерті віԇму овмӧсын веԉ уна ԃіверԍіонно-вреԃіԏеԉскӧј ԃејствіјејас котыртӧм вылӧ.

Германскӧј шпіон мыжалана **Чернов** германскӧј развеԃчік „Берԉіԋер—Тагеблатт“ гаԅетса корреспонԃент **Шеферкӧԁ** аслас преступнӧј јітӧԁјас јылыԍ ԁа віԇму овмӧс јукӧнын аслас вреԃіԏеԉскӧј уж јылыԍ вісталіс тащӧмтор:

„Кор ме вужі заготовкајас куԅа коміԏетын уж вылӧ, **Шефер** ԍетіс меным ԋемецјаслыԍ заԁаԋіје—нуӧԁны вреԃіԏеԉскӧј уж заготовкајас коміԏет уж куԅа, торјӧн мобіԉізаціоннӧј запасјас јукӧнын.

Вреԃіԏеԉство куԅа развеԁкалӧн заԁаԋіјејас лӧԍалісны сіјӧ інԁӧԁјаскӧԁ, коԁјасӧс ме, кыԇі правојјас організаціјаса шԉен, получајтлі **Рыковлыԍ**. Сымын ыжыԁжык ԁаслунӧн ме пріміті најӧс олӧмӧ пӧртӧмӧ“. (том 8, ԃ. л. 98 оборотнӧј, 25).

Та ԍерті мыжалана **Чернов** вісталіс:

„1934-ӧԁ воын, **Рыковкӧԁ** сіјӧ ԁача вылын аԇԇысӧм бӧрын, ме получіті сыԍаԋ заԁаԋіје јонжыка паскӧԁны вреԃіԏеԉство віԇму овмӧс јукӧнын. Тајӧ заԁаԋіјесӧ ме пӧрті олӧмӧ ԁа нуӧԁі вреԃіԏеԉскӧј поԁрывнӧј уж тырмымӧн акԏівнӧја“. (том 8, ԃ. л. 93).

Віԇму овмӧсын тӧԁчана поԁрывнӧј вреԃіԏеԉскӧј уж ԍԉеԁствіјеӧн ерԁӧԁӧма і Узбекістан куԅа, кӧні оруԁујтісны націонаԉісԏіческӧј організаціјајас, коԁјас блокірујтчісны асланыԍ главарјас мыжалана **Ікрамов** ԁа **Хоԁжајев** пыр аԋԏісӧветскӧј заговор центркӧԁ.

Тајӧ націонаԉісԏіческӧј організаціјаса веԍкӧԁлыԍјас пӧвсыԍ ӧԏі мыжалана **Хоԁжајев Фајзулла** вісталіс:

„Мі егӧ ограԋічівајтчӧј сӧмын сӧветскӧј властkӧԁ вооружоннӧј тыш вылӧ каԁрјас лӧԍӧԁӧмӧн, но мі ӧні-ԋін акԏівнӧја ԃејствујтім СССР-лыԍ вынјӧрсӧ орӧԁӧм могыԍ“. (том 30, ԃ. л. 66).

Узбекістан куԅа вреԃіԏеԉскӧј меропріјаԏіјејас паскыԁа нуӧԁӧм тырвыјӧ поԁтверԃітіс сіԇ-жӧ мыжалана **Ікрамов**, коԁі вісталіс, мыј „право-троцкістскӧј блок“ сувтӧԁіс сы воԇӧ тащӧм могјас:

„...а) паскӧԁны уж Узбекістанын вооруженнӧј восстаԋіје ԁастӧм куԅа, сіјӧс інтервенціја каԁ кежлӧ арталӧмӧн;

б) решіԏеԉнӧ паскӧԁны вреԃіԏеԉскӧј ԁа ԃіверԍіоннӧј уж нароԁнӧј овмӧс став јукӧнјасын сы могыԍ, меԁым вреԃіԏеԉство послеԁствіјејасӧн кыпӧԁны ужалыԍ јӧзлыԍ сӧветскӧј власт ԁінӧ ԋеԁовоԉство ԁа буреш сіјӧн лӧԍӧԁны бур почва колан каԁӧ вооруженнӧј восстаԋіје котыртӧм вылӧ“.

„Таыԍ кынԇі,—вісталіс мыжалана **Ікрамов**,—мијан замыԍел ԍерті мијан поԁрывнӧј вреԃіԏеԉскӧј уж ԁолжен вӧлі мешајтны СССР-лыԍ обороноспособност јонмӧԁӧмлы“. (том 12, ԃ. л. 95—96).

Разрушіԏеԉнӧј уж кыԇі віԇму овмӧсын, сіԇі і нароԁнӧј овмӧс ԁа соціаԉісԏіческӧј строіԏеԉство веԉ уна мукӧԁ јукӧнјасын, нуӧԁісны і тајӧ ԃелӧ куԅаыԍ мукӧԁ мыжаланајас.

Сіԇ, мыжалана **Гріԋко** нуӧԁіс вреԃіԏеԉскӧј уж фінансјас јукӧнын. Мыжалана **Гріԋко** вісталіс:

„Наркомфін куԅа поԁрывнӧј уж преԍԉеԁујтіс основнӧј мог: слабмӧԁны сӧветскӧј шајт, слабмӧԁны СССР-лыԍ фінансӧвӧј вынјӧрсӧ, ԇугны овмӧс ԁа кыпӧԁны насеԉеԋіјелыԍ сӧветскӧј властлӧн фінансӧвӧј поԉіԏікаӧн, ԋеԁовоԉство, налогјасӧн ԋеԁовоԉство, насеԉеԋіјеӧс сӧм чӧжан кассајасӧн омӧԉа обслужівајтӧмӧн, уж ԁон мынтӧмын заԃержкајасӧн ԁа мукӧԁјасӧн ԋеԁовоԉство, мыј ԁолжен вӧлі вајӧԁны сӧветскӧј властӧн організованнӧј паскыԁ ԋеԁовоԉствоӧ, кокԋӧԁны заговоршщікјаслы сторонԋікјасӧс вербујтӧм ԁа повстанческӧј уж паскӧԁӧм“ (том 9, ԃ. л. 79).

Мыжалана **Ԅеԉенскіј** ԁа Центросојузын ԁа коопераціја ԍістемаын сылӧн котыртӧм вреԃіԏеԉскӧј группајас ԇуглісны плаԋірујтӧм сещӧм тӧварјас куԅа, кыԇі сахар, выј, коԉк, махорка ԁа с. в., умышԉеннӧ кутісны ԍіктӧ тӧварјас мӧԁӧԁӧм, быԁ ногӧн ԇугісны учот ԁа отчотност, мыј отсаліс госуԁарственнӧј среԁствојас накажіттӧг гусавлӧмлы ԁа таргајтӧмлы, поошщрајтісны потребіԏеԉӧс обсчітывајтӧм ԁа гусавлӧм.

Центросојузын тӧварјас учотлыԍ ԁа отчотностлыԍ сылӧн лӧԍӧԁӧм вреԃіԏеԉскӧј ԍістема јылыԍ сорԋітӧмӧн, мыжалана **Ԅеԉенскіј** вісталіс:

„Тащӧм положеԋіје ԃырјіыԍ вӧр коԉліс накажіттӧг, а честнӧј работԋік, сложнӧј учот вӧсна, ԇугԍыліс ԁа пыр-жӧ веԍкавліс растратчікӧ“ (том 10, ԃ. л. 56).

Ізменԋіческӧј вреԃіԏеԉскӧј уж тӧԁчана масштабјасын нуӧԁліс сіԇ-жӧ іностраннӧј развеԁкајаслӧн ӧні разоблачітӧм агент мыжалана **Роԅенгоԉц**.

Тајӧ јукӧнас аслас ізменԋіческӧј уж јылыԍ мыжалана **Роԅенгоԉц** вісталіс тащӧмтор:

„Сы вӧсна мыј Троцкіјлӧн вӧлі соглашеԋіје Германіјакӧԁ ԁа Јапоԋіјакӧԁ, мыј јылыԍ меным вӧлі јуӧртӧма (кыԇі сорԋітчӧмјас ԃырјі—Ԍеԁовкӧԁ аԇԇыԍлігӧн 1933 воын, сіԇі і состоітчӧм соглашеԋіје јылыԍ—сыкӧԁ 1934 воын аԇԇыԍлігӧн) ԁа імеіті та ԍерті Троцкіјлыԍ соответствујушщӧј інԁӧԁ, то і менам ортсыса тӧргујтӧмын вреԃіԏеԉскӧј уж служітіс тајӧ могыслы“ (том 6, ԃ. л. 48).

Акԏівнӧј ԃіверԍіонно-вреԃіԏеԉскӧј уж котыртӧмкӧԁ ӧтщӧщ заговоршщікјас фашістскӧј развеԁкајас пріказ ԍерті сувтӧԁлісны асланыԍ могӧн кыпӧԁны мијан странаын банԃітско-повстанческӧј ԁвіжеԋіје, асланыԍ повстанческӧј аԋԏісӧветскӧј банԁајаслыԍ Краснӧј Армија тылын вооружоннӧј выступԉеԋіје СССР-лы паныԁ інтервенціја завоԃітчіг каԁ кежлӧ лӧԍӧԁӧмӧн.

Мыжалана **Рыков** вісталіс:

„Мі сувтім партіја ԁа сӧветскӧј власт руковоԁство насіԉственнӧја путкыԉтан туј вылӧ, тајӧ путкыԉтӧмсӧ кулацкӧј восстаԋіјејас котыртӧмӧн вӧчны решітӧмӧн“ (том 1, ԃ. л. 150 оборотнӧј).

Ԍԉеԁствіјеӧн установітӧма, мыј Краснӧј Армија тылын ԁастыԍаԋ тајӧ кулацко-повстанческӧј вооружоннӧј выступԉеԋіјејасыс вӧліны фашістскӧј госуԁарствојаслӧн планјасыԍ ԁа расчотјасыԍ завіԍімостын, коԁјас ԁастісны СССР вылӧ уськӧԁчӧм, ԁа мыј фашістскӧј странајасса геԋераԉнӧј штабјас ԍігнал ԍерті право-троцкістскӧј заговоршщікјас і ԁастісны асыныс выступԉеԋіјесӧ.

Ԍԉеԁствіјеӧн установітӧма, мыј фашістскӧј развеԁкајаслӧн ԃірекԏіва куԅа заговорса участԋікјас чукӧртісны банԃітско-повстанческӧј каԁрјас најӧс Ԃаԉԋеј Востокын, Севернӧј Кавказын ԁа Сӧветскӧј Сојузса мукӧԁ местајасын, торјӧн, Узбекістанын акԏівнӧј выступԉеԋіјејас кежлӧ ԁастӧмӧн.

Та ԍерті мыжалана **Хоԃжајев** вісталіс:

„Мијан організаціјајас практіческӧј ужлӧн поԁувја могыс вӧлі акԏівнӧј аԋԏісӧветскӧј каԁрјас лӧԍӧԁӧм ԁа најӧс СССР-лы паныԁ тышкаԍан самӧн воспітајтӧм. Мі оріеԋԏірујтлім організаціјаса участԋікјасӧс сы вылӧ, мыј сӧветскӧј властkӧԁ тыш бостас јоԍ формајас ԁа кутас воны вооружоннӧј столкновеԋіјејасӧԇ. Та вӧсна мі веԍкӧԁім мијан організаціјаса участԋікјаслыԍ внімаԋіјесӧ бојевӧј вынјас лӧԍӧԁӧм вылӧ“ (том 30, ԃ. л. 66).

Банԃітско-повстанческӧј каԁрјас котыртыԍјас мыжԍылісны сӧмын важ контрревоԉуціоннӧј еԉементјас коԉасјас вылӧ, асыныс повстанческӧј реԅервјассӧ Сӧветскӧј Сојуз ԏерріторіја вылӧ басмачестволыԍ, белогварԃејецјаслыԍ, а сіԇжӧ уголовнӧј банԃітјаслыԍ коԉасјассӧ, лагерјасын пукалыԍјасӧс ԁа сіԇ воԇӧ шыблалӧм щӧт вестӧ пополԋеԋіје вылӧ оріеԋԏірујтчӧмӧн.

Мыжалана **Ікрамов** Узбекістанын сылӧн веԍкӧԁлан буржуазно-націонаԉісԏіческӧј організаціјалӧн банԃітско-повстанческӧј уж јылыԍ вісталіс:

„Мі віԇім колана каԃрјас, коԁјасӧс воԇӧ вылӧ ԁолжен вӧлі лоны іспоԉзујтӧма сӧветскӧј властлы паныԁ вооружоннӧј тыш вылӧ. Тајӧ каԃрјаснас меԃвоԇ вӧліны кулачестволӧн коԉасјас, ԁуховԋікјас, вӧвлӧм басмачјас. Мі ԍетім заԁаԋіје мијан організаціјаса шԉенјаслы, коԁјас вӧліны веԍкӧԁлана рајоннӧј уж вылын, тајӧ каԁрјассӧ віԇӧм јылыԍ. Сыыԍ кынԇі, мі щӧктім, мыј корԁонсајԍаԋ вооружоннӧј выступԉеԋіје

(Воԇӧ віԇӧԁ 4-ӧԁ лістб.).

Обвіԋіԏеԉнӧј закԉучеԋіјелӧн проԁолжеԋіје

ԃырјі вужасны сӧветскӧј ԏерріторіја вылӧ аслас каԁӧ мунлыԍ басмаческӧј банԁајаслӧн коԉасјас" (том 12, ԃ. ԉ. 56).

Сԉеԁственнӧј матеріалјасӧн ԁа мыжаланајас **Бухарінлӧн, Зубаревлӧн, Ԅеԉенскіјлӧн** ԁа мукӧԁјаслӧн ԉічнӧј показаԋіјејасӧн установітӧма, мыј најӧ нуӧԁісны повстанческӧј каԁрјас активнӧја ԁаԍтӧм, Сӧветскӧј Сојузлыԍ кыԇ поԅӧ унжык рајонјас шымыртны зілӧмӧн, ԁа повстанческӧј база јонжыка паԍкӧԁӧм могыԍ, заговорса веԍкӧԁлыԍјас лӧԍӧԁісны контакт і ԋеԉегаԉнӧ ԃејствујтыԍ есеровскӧј организацијакӧԁ.

Сіԇ, мыжалана **Бухарін** віԍталіс:

„Есерјаскӧԁ јітӧԁјас лӧԍӧԁӧм относітчӧ правӧјјас организацијалӧн кулацкӧј восстаԋіјејас вылӧ ставка каԁ коластлы. Сыкӧԁ јітӧԃын, мыј правӧјјас мунісны тајӧ восстаԋіјејасӧ котыртӧм вылӧ, кыптіс колан-лун есерјаскӧԁ јітӧԃын, коԁјаслӧн вужјасыс вӧліны сіктса кулацкӧј прослојкајасын.

...Ԉічнӧ ме Ԍеменов пыр лӧԍӧԁі јітӧԁ есерјаслӧн поԁпӧԉнӧј ЦК-кӧԁ Паріжын есерјаслӧн корԁон сајса ЦК-ын шԉенјас пыр сојузын" (том 5, ԃ. ԉ. 90—91).

Тащӧм позорнӧј злӧԃејаԋіјеыслӧн цеԉыс „право-троцкістскӧј блоклӧн", коԁі веԉ уна во чӧж пӧртліс олӧмӧ аԍԍыс преԁаԏеԉскӧј ужсӧ СССР ԁінӧ вражԃебнӧј іностраннӧј госуԁарствојас інԏересјасын.

II. Сӧветскӧј госуԁарствоса ԃејаԏеԉјасӧс Ԍ. М. Кіровӧс, В. Р. Менжінскіјӧс, В. В. Кујбышевӧс, А. М. Гор‘кіјӧс віӧм.— В. І. Ԉеԋінлы паныԁ заговор 1918 воын

Шпіонаж, вреԃіԏеԉство, ԃіверԍіја, кулацкӧј восстаԋіје метоԁјасӧн сӧветскӧј строј путкыԉтӧм вылӧ наԃејтчытӧг, право-троцкістскӧј заговорщікјас, СССР ԁінӧ ԉоклунӧн ԁа ԋенавіԍтӧн тырӧмӧн, вужісны правіԏеԉствоса ԁа ВКП(б)-са веԍкӧԁлыԍјаслы паныԁ террорісԏіческӧј актјас лӧԍӧԁӧмӧ ԁа вӧчӧмӧ.

Кыԇі установітӧма сԉеԃствіјеӧн, јапонскӧј ԁа германскӧј развеԁкајаскӧԁ веԍкыԁ ԍорԋітчӧм ԍерԏі ԁа нароԁлы враг **Ԉ. Троцкіј** заԁаԋіје ԍерԏі „право-троцкістскӧј блок" котыртіс ԁа вӧчіс веԉ уна террорісԏіческӧј акт міјан рӧԃінаса меԁбур јӧзлы паныԁ.

„Право-троцкістскӧј блоклыԍ" террорӧ вужӧм мыжалана **Рыков** моԏівірујтіс тащӧм ногӧн:

„Правӧјјас контрревоԉуціоннӧј организацијалӧн ԋеԉегаԉнӧј заговорщіческӧј характер ԃырјі, сіјӧ контрревоԉуціоннӧј ужлы кущӧм-кӧ массӧвӧј база абутӧмлун ԃырјі, влаԍт ԁінӧ кущӧм-кӧ мӧԁ тујӧн локтӧм вылӧ наԃеја абутӧм ԃырјі,—террор ԁа „ԁворцовӧј переворот" прімітӧм ԍетліс, центрлӧн мӧвп ԍерԏі, кущӧм-кӧ перспекԏіва" (том І, ԃ. ԉ. 50).

Мыжалана **Бухарін**, коԁі сԉеԁствіје вылын прізнајтіс, мыј террор туј вылӧ „право-троцкістскӧј блок" сувтіс нӧшта 1932 воын, віԍталіс тащӧмтор:

„Сіјӧ-жӧ 1932 вонас Пјатаковкӧԁ аԇԇыслігӧн ԁа ԍорԋітігӧн ме тӧԁмалі сылыԍ сылӧн Л. Ԍеԁовкӧԁ аԇԇыслӧм јылыԍ ԁа партіја ԁа сӧветскӧј влаԍт руковоԁстволы паныԁ террорӧ вужӧм јылыԍ Троцкіјлыԍ веԍкыԁ ԃірекԏіва Ԍеԁовсаԋ получітӧм јылыԍ. Ԃолжен сіԇ-жӧ прізнајтны, збыԉыԍсӧ секі мі і мунім террорісԏјаскӧԁ соглашеԋіје вылӧ, Пјатаковкӧԁ менам ԍорԋі вӧлі Троцкіјкӧԁ міјанлыԍ ԃејствіјејас, коԁјасӧс веԍкӧԁӧма партіја ԁа сӧветскӧј влаԍт руковоԁствоӧс насіԉственнӧја путкыԉтӧмӧ, коорԃіԋірујтӧм јылыԍ соглашеԋіјеӧн" (том 5, ԃ. ԉ. 105 оборотнӧј).

Заговорщікјаслӧн террорісԏіческӧј ужыс вӧлі топыԁа јітчӧма налӧн став пораженческӧј ужкӧԁ, мыј јылыԍ віԍталӧ, напрімер, мыжалана **Івановлӧн** тащӧм показаԋіје:

„Террор јылыԍ ԍӧрԋітӧмӧн, Бухарін віԍталіс, мыј „бырӧԁны", кыԇі сіјӧ шуліс, партіјалыԍ ԁа сӧветскӧј влаԍтлыԍ вожԃјасӧс..... лоӧ зев важнӧј влаԍт ԁінӧ міјанлы воӧм вылӧ ԁа кутас отсавны војнаын СССР-ӧс пораԅітӧмлы" (том 7, ԃ. ԉ. 81).

Та ԍерԏі прімітӧм шуӧмјас куԅа мунӧмӧн, заговорщіческӧј блок јона паԍкӧԁіс террорісԏіческӧј группајас котыртӧм ԁа ВКП(б)-са ԁа сӧветскӧј правіԏеԉствоса веԍкӧԁлыԍјаслы паныԁ террорісԏіческӧј актјас вӧчіг кежлӧ практіческӧј лӧԍӧԁчӧм.

Со мыј та ԍерԏі віԍталіс мыжалана **Рыков**:

„Сіјӧ каԁ кежлас мі сувтім-ԋін террор туј вылӧ, кыԇі сӧветскӧј влаԍткӧԁ міјан тышлӧн метоԁјасыԍ ӧті вылӧ... міјан тајӧ поԅіціјаыс воіс політбјуроса шԉенјаслы паныԁ, партіја ԁа правіԏеԉство веԍкӧԁлыԍјаслы паныԁ, а меԃвоԇ Стаԉінлы, Молотовлы, Кагановічлы ԁа Ворошіловлы паныԁ террорісԏіческӧј актјас ԁаԍтӧм куԅа міјан ԁа, торјӧн, менам ԇік конкретнӧј ужӧ. 1934 воын ме ԍеті-ԋін заԁаԋіје сԉеԃітны партіјаса ԁа правіԏеԉствоса веԍкӧԁлыԍјаслӧн машінајас бӧрԍа меӧн лӧԍӧԁӧм Артеменко террорісԏіческӧј группалы" (том 1, ԃ. ԉ. 150 оборотнӧј—151).

Мыжалана **Бухарін**, есер **Ԍемоновлӧн** ԏеррорісԏіческӧј группа котыртӧм куԅа преԁложеԋіје јылыԍ ԍорԋітӧмӧн, віԍталіс:

„Ме кӧсја віԍтавны правԁа ԁа віԍтала, мыј тајӧ преԃложеԋіјесӧ меӧн вӧлі ԃоложітӧма центрлӧн совешщаԋіје вылын ԁа мі решітім поручітны Ԍеменовлы террорісԏіческӧј группајас котыртӧм" (том 5, ԃ. ԉ. 106 оборотнӧј).

Сԉеԁствіјеӧн установітӧма, мыј **Ԍ. М. Кіровӧс** злӧԃејскӧј віӧм, коԁӧс вӧлі пӧртӧма олӧмӧ ԉеԋінграԁскӧј троцкістско-ԅіновјевскӧј террорісԏіческӧј центрӧн 1934 воԍа ԃекабр первој лунӧ, вӧлі пӧртӧма олӧмӧ сіԇ-жӧ „право-троцкістскӧј блок" шуӧм ԍерԏі, коԁлыԍ участԋікјассӧ кыскӧма мыжаланајасӧн тајӧ ԃелӧ куԅаыс.

Сԉеԁствіјеӧн установітӧма, мыј тајӧ злӧԃејскӧј віӧмас сооучасԏԋікјас пӧвсыԍ ӧті ем мыжалана **Јагоԁа**, коԁі віԍталіс тащӧмтор:

„Сы јылыԍ, мыј Ԍ. М. Кіровӧс віӧм лӧԍӧԁӧ заговор центр шуӧм ԍерԏі, ме тӧԁі воԇжык Јенукіԁԅеԍаԋ. Јенукіԁԅе щӧктіс меным ԋе вӧчны препјатствіјејас тајӧ террорісԏіческӧј актсӧ котыртӧмлы, ме та вылӧ сӧгласітчі. Та могыԍ ме корі Ԉеԋінграԁыԍ Запорожецӧс, коԁлы і ԍеті інԁӧԁјас ԋе вӧчны препјатствіјејас Кіровлы паныԁа гӧтӧвітчыԍ террорісԏіческӧј актлы" (том 2, ԃ. ԉ. 209).

Тајӧс-жӧ поԁтверԃітісны сԉеԁствіје вылын **Запорожец** ԁа **Јенукіԁԅе.**

Ԍ. М. Кіровӧс віӧмӧн оз ограԋічівајтԍы право-троцкістскӧј ізменԋікјаслӧн ԁа заговорщікјаслӧн злӧԃејскӧј террорісԏіческӧј ужыс.

Кыԇі установітӧма тајӧ ԃелӧ куԅаыс сԉеԁствіјеӧн, **А. М. Гор‘кіј, В. Р. Менжінскіј** ԁа **В. В. Кујбышев** усісны террорісԏіческӧј актјаслӧн жертваӧн, коԁӧс вӧлі пӧртӧма олӧмӧ „право-троцкістскӧј блок" објеԃіԋеннӧј центр заԁаԋіје ԍерԏі.

Помкајас јылыԍ, коԁјас кыскісны право-троцкістскӧј заговорщікјасӧс **А. М. Гор‘кіјӧс** аслас чуԁовішщност ԍерԏі кывлытӧм віӧм вылӧ, мыжалана **Јагоԁа** віԍталіс:

„Право-троцкістскӧј блоклӧн" објеԃіԋеннӧј центр ԁыр каԁ чӧж зіԉіс обработајтны Гор‘кіјӧс ԁа орӧԁны сіјӧс Стаԉін ԁінӧ матын сулалӧмыԍ. Тајӧ цеԉјасас Гор‘кіј ԁінӧ вӧлі сувтӧԁӧма Камеԋевӧс, Томскіјӧс ԁа уна мукӧԁјасӧс. Но реаԉнӧј резуԉтатјас тајӧ ез ԍет. Гор‘кіј воԇԇа мозыс вернӧј Стаԉінлы ԁа ем сіјӧ віԅлӧн пӧс сторонԋік ԁа зашщітԋік. Право-троцкістјасӧн Стаԉінскӧј руковоԁство путкыԉтӧм јылыԍ ԁа влаԍт боԍтӧм јылыԍ вопрос чорыԁа пуктӧмӧн—центр ез вермы ԋе артавны Гор‘кіјлыԍ странаын вывті ыжыԁ вԉіјаԋіјесӧ, сылыԍ авторіԏетсӧ граԋіца сајын. Гор‘кіј-кӧ кутас овны, то сіјӧ кыпӧԁас протеԏестлыԍ аԍԍыс гӧлӧс міјанлы паныԁ. Мі ог вермӧј тајӧс леԇны. Та вӧсна, објеԃіԋеннӧј центрлы, Гор‘кіјӧс Стаԉін ԁіныԍ орӧԁны поԅтӧмлунын убеԃітчӧмӧн, ковміс вӧчны шуӧм Гор‘кіјӧс бырӧԁӧм јылыԍ" (том 2, ԃ. ԉ. 200).

Мыжалана **Јагоԁалӧн** віԍталӧмјасыс тырвыјӧ поԁтвержԃајтчӧны і мыжалана **Рыковӧн**, коԁі тавоԍа јанвар 10-ӧԁ лунӧ Сојузса Прокурор ԁопрос вылын віԍталіс:

„Меным тӧԁса, мыј Троцкіј аслас преԁставіԏеԉјас пыр центркӧԁ контактын быԃногыԍ ӧзтіс Гор‘кіј ԁінӧ злобнӧј настројеԋіјејас. Тајӧ, гӧгӧрвоана, објаԍԋајтчӧ сіјӧн, мыј Троцкіјлы вӧлі бура тӧԁса, мыј Гор‘кіј лыԁԃӧ сіјӧс прохоԃімецӧн ԁа аванԏурістӧн. Мӧԁ боксаԋ, быԁӧнлы тӧԁса Гор‘кіјлӧн Стаԉін ԁінӧ матыслун, ԁа сіјӧ обстојаԏеԉствоыс, мыј сіјӧ ем Стаԉінлӧн ԋезгібајемӧј поԉіԏіческӧј сторонԋік, кыпӧԁіс сы ԁінӧ міјан организацијалыԍ злобнӧј отношеԋіје" (том І, ԃ. ԉ. 166 оборотнӧј).

Та ԁінӧ мыжалана **Рыков** соԁтіс:

„1935 воын ме бесеԁујті Јенукіԁԅекӧԁ, коԁі меным веԍкыԁа шуіс, мыј блоклӧн троцкістско-ԅіновјевскӧј јукӧн настаівајтӧ Гор‘кіјлыԍ поԉіԏіческӧј акԏівностсӧ бырӧԁӧм вылын ԁа тајӧс олӧмӧ пӧртӧм могыԍ оз сувт ԋекущӧм среԁствојас воԇын. Тајӧ ԍорԋіԍыс меным лоі гӧгӧрвоана, мыј вермас мунны ԍорԋі і Гор‘кіјӧс бырӧԁӧмын террорісԏіческӧј метоԁјас јылыԍ" (том І, ԃ. ԉ. 166 оборотнӧј—167).

Тајӧс-жӧ поԁтверԃітіс і мыжалана **Бухарін**, віԍталӧмӧн, мыј 1935 во завоԃітчігӧн **Томскіј** сылы јуӧртіс, мыј:

„...блок објеԃіԋеннӧј центрлӧн троцкістскӧј јукӧн ԍетіс преԁложеԋіје вражԃебнӧј акт котыртӧм јылыԍ А. М. Гор‘кіјлы паныԁ, кыԇі стаԉінскӧј поԉіԏікалӧн сторонԋіклы паныԁ" (том 5, ԃ. ԉ. 119 оборотнӧј).

Секі мыжалана **Бухарін** појаԍԋітіс, мыј сіјӧ оз ісклучајт, мыј секі ԍорԋіыс муніс **Гор‘кіјӧс** бурещ фіԅіческӧја бырӧԁӧм јылыԍ. Сіјӧ, мыј ԍорԋі муніс **М. Гор‘кіјӧс** бурещ фіԅіческӧја бырӧԁны ԁаԍтыԍӧм јылыԍ, тыԁалӧ мыжалана **Бессонов** показаԋіјејасыԍ, коԁі ԉічнӧ получітлӧма тащӧм сама „установкасӧ" веԍкыԁа **Ԉ. Троцкіјсаԋ** сыкӧԁ 1934 воԍа јуԉ помын аԇԇыслігӧн.

Тајӧ аԇԇыслігас **Ԉ. Троцкіј**, кыԇі віԍталіс мыжалана **Бессонов**, віԍталіс, мыј:

„...вӧлі ескӧ прӧстітӧм жеманствоӧн, мі-кӧ послеԁоваԏеԉнӧја ӧні жӧ ег вужӧј Стаԉінӧс ԁа сылыԍ став матыса соратԋікјассӧ фіԅіческӧја бырӧԃӧмӧ"., ԁа шуіс—„М. Гор‘кіј зев матын сулалӧ Стаԉін ԃінын. Сіјӧ ворсӧ зев ыжыԁ роԉ СССР ԁінӧ сімпаԏіјајас завојујтӧмын общественно-мірӧвӧј ԃемокраԏіческӧј мԋеԋіјеын ԁа торјӧн Рытыввыв Јевропаын. Гор‘кіј паԍкыԁа популарнӧј, кыԇі Стаԉінлӧн матыса ԁруг ԁа партіјалыԍ генераԉнӧј ԉіԋіја нуӧԁыԍ. Інԏеԉԉігенціјаыԍ тӧрытја міјан сторонԋікјас тӧԁчымӧн Гор‘кіј вԉіјаԋіје улын мунӧны міјан ԁорыԍ. Тајӧ условіје ԃырјі вӧча вывоԁ, мыј Гор‘кіјӧс колӧ уберітны. Переԁајтӧј менсым тајӧ поручеԋіјесӧ Пјатаковлы меԁԍа каԏегоріческӧј формаын „Гор‘кіјӧс бырӧԁны фіԅіческӧја кӧԏ мыјӧ сіјӧ оз сувт" (том ІІ, ԃ. ԉ. 74—75).

Нароԁлы враг **Ԉ. Троцкіјлӧн** тајӧ ԃірекԏіва поԁув вылас „право-троцкістскӧј блок" і прімітіс аԍԍыс чуԁовішщнӧј шуӧмсӧ **А. М. Гор‘кіјӧс** віӧм јылыԍ.

„Тајӧ шуӧмсӧ олӧмӧ пӧртӧм поручітӧма вӧлі меным"—віԍталіс мыжалана **Јагоԁа.**

Тајӧ злӧԃејскӧј замыԍелсӧ олӧмӧ ԋепосреԃственнӧ пӧртыԍјасӧн мыжалана **Јагоԁа** кыскіс тајӧ ԃелӧ куԅаыс мыжаланајасӧс ԁ-р **Л. Г. Ԉевінӧс, М. Гор‘кіјлыԍ** вӧвлӧм ԁомашԋеј врачӧс, проф. **Ԃ. Ԃ. Пԉетԋевӧс, А. М. Гор‘кіјлыԍ** секретар—**П. П. Кр учковӧс** ԁа аԍԍыс секретар **П. П. Булановӧс.**

Тајӧ преступԉеԋіјесӧ котыртыԍјас пӧвсыԍ ӧԏі, мыжалана **Буланов** віԍталіс:

„А. М. Гор‘кіјӧс віӧмын ԋепосреԃственнӧј участԏіје пріԋімајтісны профессор **Пԉетԋев**, ԁоктор Ԉевін ԁа Гор‘кіјлӧн секретар Кр‘учков. Ме ԉічнӧ, напрімер, вӧлі свіԃеԏеԉӧн сылӧн, кыԇі Јагоԁа ԋе ӧтчыԁ корліс ас ԃінас Кр‘учковӧс, сылы сӧветујтӧмӧн прӧстуԃітны Гор‘кіјӧс, віԍмӧԁны сіјӧс сіјӧ ԉібӧ мӧԁ ногӧн. Јагоԁа тӧԁчӧԁліс, мыј Гор‘кіј тыјаслӧн состојаԋіјеыс сещӧм, мыј быԁ прӧстуԃнӧј віԍмӧм ӧԁԇӧԁӧ шансјас сіјӧ кулӧмлыԍ, а мукӧԁсӧ вӧчасны-ԋін Пԉетԋев ԁа Ԉевін, коԁјаслӧн сы вылӧ ем ӧні соответствујушщӧј заԁаԋіјејас" (том 16, ԃ. ԉ. 72).

(Воԇӧ віԇӧԁ мӧԁ №-рыԍ).

Јапоԋецјаслӧн ԅверствојас

Јапонскӧј војска наӧн захваԏітӧм рајонјасын ԅверскӧја расправԉајтчӧны мірнӧј насеԉеԋіјекӧԁ. Феврал 21-ӧԁ лунӧ Аԋхуеј провінціјаын вӧлі ԇікӧԇ сотӧма 10 ԃорыԍ унжык сікт. Став олыԍјасӧс, коԁјас ез уԃітны пышјыны, јапонскӧј салԁатјас віалісны. Цжецјан провінціјаын разрушітӧма 3 сікт ԁа віӧма 300 мортӧс.

Отв. редактор Г. І. ТОРЛОПОВ.

Уполн. Главлита № 1135. Типография УМП, г. Сыктывкар, Дом печати. Тираж 3390.